

Módszertani tájékoztató a hitelintézetek nem konszolidált szemléletű prudenciális adataihoz

1. Általános megjegyzések

A nem konszolidált szemléletű idősorban a Magyarországon székhellyel rendelkező hitelintézetek egyedi szintű felügyeleti célú adatai szerepelnek. Ezen mikroprudenciális szemléletű idősorban hitelintézetnek tekintjük a prudenciális szempontból hitelintézetnek minősülő pénzügyi vállalkozásokat¹ is. Az egyes hitelintézetek név szerinti felsorolását a Hitelintézetek listája elnevezésű lap tartalmazza.

A nem konszolidált szemléletű idősorhoz a felügyeleti célú hazai² és nemzetközi³ szinten előírt adatszolgáltatások szolgálnak alapul.

Az idősorokban szereplő pénzügyi és prudenciális adatok egyedi szinten bizalmas adatnak minősülnek annak ellenére, hogy többségüket az intézmények legalább éves gyakorisággal kötelesek közzétenni. Ezért a negyedéves gyakoriságú idősorokban csak olyan aggregált adatpontok szerepelnek, melyek legalább 3 adatszolgáltató adatát tartalmazzák.

Év közben történő megszűnés, beolvadás esetén a megszűnő intézmény(ek) forgalmi adatai (eredmény) beépítésre kerülnek a szektor tárgyévi adataiba, amennyiben az MNB úgy ítéli meg, hogy annak elhagyása jelentősen befolyásolná a szektor tényleges teljesítményének összehasonlíthatóságát.

A publikáció lezárását követően beérkezett módosítások figyelembevétele miatt az adatok esetenként eltérhetnek a már publikáltaktól. A már publikált adatok rendes felülvizsgálatára és szükség szerinti módosítására negyedéves gyakorisággal kerül sor, a megelőző 4 negyedévre visszamenőlegesen. A forintban kifejezett adatokat milliárdra kerekítve közöljük, így előfordulhat, hogy a részek összegei a kerekítések miatt látszólag eltérnek a teljes összegtől. A százalékban kifejezett értékeket egy tizedesjegyre kerekítve közöljük. A külföldi pénznemben fennálló állományi és forgalmi adatok forintra történő átszámítása a mindenkor hatályos felügyeleti célú hazai adatszolgáltatási rendelet 1. sz. mellékletében foglaltak szerint történik.

Az egyes mérleg-, és eredménytétel az alkalmazott számviteli rend szerint kerültek figyelembevétele. 2019.01.01-től valamennyi hitelintézet IFRS-ek szerint készíti éves beszámolóját, illetve vezeti könyveit.

2. Az adatok tartalma

A nem konszolidált idősor az alábbi tematikus részekből áll:

1. Általános információk
2. Mérleg
 - Eszközök fősorok
 - Eszközök alábontás
 - Források fősorok
 - Kötelezettségek alábontás
 - Saját tőke alábontás

¹ Hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozások azok, melyeket az MNB a 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 103-105 §-a szerint határozatilag ilyennek ismer el.

² 55/2024. (XII.3.) MNB rendelet a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank pénz- és hitelpiaci szervezetek feletti felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről (hatályos: 2025.01.01-től)

³ (EU) 2024/3117 bizottsági végrehajtási rendelet az intézmények CRR szerinti felügyeleti adatszolgáltatásáról (hatályos 2025.01.01-től)

3. Eredmény
 - Eredmény fősorok
 - Eredmény alábontás
4. Portfólióminőség
5. Tőke megfelelés
6. Egyéb információk

A publikált táblák tételeinek adattartalma a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló hatályos MNB adatszolgáltatási rendelet, valamint az intézmények CRR szerinti felügyeleti adatszolgáltatásáról szóló EU bizottsági rendelet kitöltési útmutatójából ismerhető meg, melyek az alábbi weblap címen érhetők el: <https://www.mnb.hu/felugyelet/adatszolgaltatas/hitelintezetek>

2.1. Mérleg és eredménykimutatás

A „fősorok” megnevezésű lapok a mérleg és az eredménykimutatás főbb kategóriáinak alakulását mutatják be, míg az „alábontás” megnevezésű oldalakon egy-egy adatszolgáltatási tábla szektorszintű összesítését tesszük közzé teljes terjedelemben.

Ez utóbbi táblák (kóddal és megnevezéssel) az alábbiak:

Eszközök: "SF0101 Felügyeleti mérleg - Eszközök (Könyv szerinti érték)"

Kötelezettségek: "SF0102 Felügyeleti mérleg - Kötelezettségek (Könyv szerinti érték)"

Saját tőke: "SF0103 Felügyeleti mérleg - Saját tőke (Könyv szerinti érték)"

Eredmény: "SF02 Felügyeleti eredménykimutatás"

2.1.1. Egyes mérleg fősorok

A „Hitelek” sor tartalmazza az előlegeket és az IFRS 5 szerint értékesítésre tartottá minősített hiteleket is, az „Egyéb eszközök” tartalmazza a tárgyi eszközöket, az adóköveteléseket, az IFRS 5 -szerint Értékesítésre tartottnak minősített egyéb eszközöket és a „Kamatlábkockázatra vonatkozó portfóliófedezeti ügylet során fedezett tételek valós értékének változását”.

Az „Egyéb kötelezettségek” tartalmazza az Egyéb pénzügyi kötelezettségeket, az adókötelezettségeket, a rövid pozíciókat, az IFRS 5 -szerint „Értékesítésre tartottá minősített elidegenítési csoportokba tartozó egyéb kötelezettségeket” a „Kamatlábkockázatra vonatkozó portfóliófedezeti ügylet során fedezett tételek valós értékének változását” és a „Kérésre visszafizetendő tőké”-t.

2.1.2. Az Eredmény fősorok

A „Kereskedési és befektetési eredmény” sor részét képezi 2019-től a Kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközökből és kötelezettségekből származó nyereség vagy (-) veszteség, a Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközökből származó nyereség vagy (-) veszteség, valamint Az eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök és kötelezettségek nyeresége vagy (-) vesztesége.⁴

⁴ A „Kereskedési és befektetési eredmény” sor 2018. év végéig csak a Kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközökből és kötelezettségekből származó nyereség vagy (-) veszteség összegét tartalmazza. A Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközökből származó nyereség vagy (-) veszteség és Az eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök és kötelezettségek nyeresége vagy (-) veszteség tételeket, valamint a fedezeti elszámolásokból eredő eredményt korábban az „Egyéb működési eredmény” sor foglalja magába.

Az „Egyéb működési eredmény” soron szerepel az Osztalékbevételek mellett Az eredménnyel szemben való értéken értékelt kategóriába nem tartozó pénzügyi eszközök és kötelezettségek kivezetéséből származó nyereség vagy (-) veszteség, a Kérésre visszafizetendő jegyzett tőke ráfordítása, a Nem pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség vagy (-) veszteség, illetve a Leányvállalatokba, közös vállalkozásokba, valamint társult vállalkozásba történt befektetések kivezetéséből származó nyereségek vagy (-) veszteségek, Egyéb működési bevétel, csökkentve az Egyéb működési ráfordítás összegével.

A „Működési költségek” magukban foglalják az Igazgatási költségeket, az Értékcsökkenést és a szanálási, betétbiztosítási alapokhoz történő pénzbeli hozzájárulások összegét.

Az „Egyéb” soron szerepelnek a Tőkemódszerrel értékelt leányvállalatokba, közös vállalkozásokba, valamint társult vállalkozásokba történt befektetések nyereségéből vagy (-) veszteségéből való részesedés, a Megszűnt tevékenységeknek nem minősülő, értékesítésre tartott minősített befektetett eszközökből és elidegenítési csoportokból származó nyereség vagy (-) veszteség, valamint a Módosítás miatti nyereség/ (-) veszteség.

2.2. Portfólióminőség

A hitelintézetek portfólióminőségét a követelések típusa, hátralékossága, az ügyfélszektor alapján elkülönítve jelenítjük meg. A hitelek hátralékosságára vonatkozó adatok szerződésenként kerülnek besorolásra az egyes lejáratú kategóriákba, az időben legrégebbi késedelembe eséstől (hátralék) eltelt napok száma szerint. A kitétségek bruttó könyv szerinti értéke és a követelésekre képzett értékvesztés külön-külön blokkban szerepel, az ügylet devizaneme szerint kiemelve a külföldi devizában fennálló állományt.

A Nemteljesítő kitétség a 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet szerinti fogalom:

- több mint 90 napos késedelembe levő kitétség, ha a késedelmes rész – az alkalmazott számviteli politikának megfelelően – jelentősnek minősül,
- azon kitétség, amely esetében feltételezhető, hogy a fedezet realizálása nélkül az adós nem lesz képes a kötelezettségeit szerződés szerint teljesíteni függetlenül attól, hogy a követelés késedelmes-e, illetve, hogy a késedelem milyen régóta áll fenn.

Bruttó könyv szerinti érték:

Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok esetében a halmozott értékvesztéssel nem csökkentett könyv szerinti érték, az egyéb átfogó jövedelemmel szemben való értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok esetében a halmozott értékvesztéssel nem csökkentett amortizált bekerülési érték.

Az eredménnyel szemben való értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok – a kereskedési céllal tartottak kivételével - bruttó könyv szerinti értéke függ az eszköz minősítésétől. Teljesítő instrumentumok esetében a bruttó könyv szerinti érték megegyezik a való értékkel. Nemteljesítő instrumentumok esetében bruttó könyv szerinti értéknek a hitelkockázat változásából származó negatív valóérték-változás halmozott összegével nem módosított könyv szerinti érték minősül.

2.3. Tőke megfelelés

A szavatoló tőkére vonatkozó előírásokat a fióktelepeknek nem önállóan, hanem csak az őket megalapító külföldi hitelintézettel együttesen kell teljesíteniük, ezért a tőke megfelelésre vonatkozó idősor a fióktelepek adatait nem tartalmazza.

A tőke megfelelési mutató a hitelintézetek meglévő szavatoló tőkéjének és a kockázattal súlyozott kitétség-értékének a százalékos aránya. Különbséget teszünk többféle tőke megfelelési mutató között, mely a hitelintézetek adott szinten (elsődleges alapvető (CET1), alapvető (T1), teljes) rendelkezésre álló szavatoló tőkéjének és a kockázattal súlyozott kitétségértékének a hányadosa.

2.4. Egyéb tájékoztató adatok:

A tábla sorainak adattartalmát a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló hatályos MNB adatszolgáltatási rendelet „7C Tájékoztató adatok” tábla kitöltési útmutatója tartalmazza.

Hitelezett ügyfelek száma (fő) : A hitelintézetek által a hitel sorokon (SF0101090, SF0101096, SF0101130, SF0101144, SF0101183 és SF0101373) jelentett hitelállományhoz kapcsolódó összesített ügyfélszámot tartalmazza – kivéve a belföldi és külföldi hitelintézeteknek és egyéb pénzügyi vállalatoknak nyújtott hitelállományt.

Ügyfélbetétesek száma (fő): A hitelintézetek által a betét sorokon (SF0102040, SF0102080, SF0102120, SF0102291) jelentett betétállományhoz kapcsolódóan a hitelintézetnél betétet elhelyező vagy folyószámlát vezető ügyfelek száma összesen – kivéve a monetáris pénzügyi intézményektől származó betétállományt.

MNB Statisztikai Igazgatóság, Felügyeleti Statisztikai Főosztály